

Táncold körbe Magyarországot online! - RÁBAKÖZ

2020/04/27

A sorozat most következő részében a rábaközi *dus* és a *lassú* és *friss csárdás* lépéseit tanulhatják meg.

Nyolc tájegység jellegzetes táncait tanulhatja meg otthonában az Országos Széchényi Könyvtár segítségével. A táncok tanítását a legkiválóbb gyermekegyüttesek tagjai, a Szarvasi Gyermekek Szólótánc fesztivál díjazottjai mutatják be.

A táncokat a MTA BTK Zenetudományi Intézet Néptánckutató Archívuma filmjeivel illusztráljuk, amelyeket az Országos Széchényi Könyvtár [YouTube-csatornáján](#) [1] tesszük közzé 2020. március

27-től kezdődően péntek délután 17.00 és 18.30 órától.

[#táncold körbe Magyarországot online](#) [2]

RÁBAKÖZ

Két epizód: *Dus* (11 perc), *Lassú és friss csárdás* (13 perc)

Nyugat-Magyarország táncgyományokban leggazdagabb vidéke a Kisalföld déli peremén elterülő Rábaköz. A török elleni harcok ezt a területet alig érintették, így gazdasága, kultúrája töretlenül fejlődhetett. A táj csodálatos természeti adottságai elősegítették a paraszti társadalom gazdagodását, polgárosodását, de a fejlődésnek kedvezett Ausztria közelsége is. A Rábaköz népi kultúráját a régi és az új elemek, a magyar hagyományok és a németes, polgári hatások sajátos keveredése teszi különlegessé.

Az igazán régi Rábaközi népviselet mellőzi a felesleges cifraságokat, egyszerűségében is szép. A társadalom női ideálja az anyatípus volt. Ezért sok szoknyával szélesítették magukat, sőt derekukra farpárnát kötöttek. Jellegzetes ruhadarab a csipkével díszített rövid puffos ujjú blúz. Erre mellény – vagy ahogyan ők mondják – puruc került, fölé pedig vállkendő. Kontyukra kobakot helyeztek, melyet flitterekkel és csigákkal gazdagon hímzett szalagok díszítettek. Hidegebb időben vastagabb, gyapjúból szőtt, horgolt vagy kötött nagykendőt viseltek. Ünnepeken a kobakra színes vagy fehér áttört mintás kendő is került. Az asszonyok ruhájuk színét mindig az ünnepnek megfelelően választották meg. Egyforma színbe öltöztek a misét mondó pappal. Böjtből lilát, húsvétkor fehéret, pünkösdkor pirosat vagy bíbort hordtak. A szanyi férfi viseletének legdíszesebb darabja a piros vagy kék posztóból készült, zsinórral és gombokkal gazdagon díszített mellény volt. Némelyikre száz méternél több zsinórt és kilencvennél is több gombot varrtak.

DUS

A rábaközi táncokban az új stílusú lassú és friss csárdás mellett a régi stílust, az ugrós tánccsalád helyi változata, a *dus* képviseli (vagy, ahogy Nyugat-Rábaközben nevezik, a *mars*). A csoportosan, szabályozott formában táncolt körverbunk, a „karéj” az egész magyar nyelvterületet tekintve itt vált a legelterjedtebbé, legdivatosabbá. A körverbunk eltáncolásának kizárólagos alkalmá a búcsú volt. A búcsút megelőző hetekben a legények „céhekbe” szerveződve készültek fel a „karéj” előadására. A verbunk általános tánckezdő és bemutató jellege mellett a *dus* a legényszervezetek reprezentatív tánca is volt, és minthogy legtöbbször nem volt a táncrend része, a zenészek csak megrendelésre, külön fizetség ellenében játszották a legényeknek. Elnevezése a régi magyar „duska” szóból ered, mely áldomásivást jelent. Ez keveredett a német „Tusch”, azaz ünnepi zene fogalmával.

LASSÚ ÉS FRISS CSÁRDÁS

A csárdás mindig az asszony felkérésével, kar alatti forgatásával és megdöntésével kezdődik, az idősebbek sohase kezdik el a lassú vagy friss csárdást e mozzanat nélkül. A lassú csárdás egyszerű motívumokból, kétlépéses csárdásból és a forgólépések változataiból építkezik, de az előadók egymást elengedve, csalogatva térbeli mozgásukkal gazdagítják táncukat. A friss csárdásra változatos összefogózási módok, a gyakori kar alatti kiforgatások és a „különtáncolás” jellemző.

Közreműködött: *a Galga zenekar*

A győrújbaráti Csobolyó Néptáncgyűttes táncosai: Király Genovéva, Klauz Balázs, Pintér Balázs

Felkészítő tanár: Putz Katalin, Szalóki Géza, Palenik József

Videók:

- [Rábaközi dus](#) [3]
- [Rábaközi lassú és friss csárdás](#) [4]

2020/04/27 - 11:51

Source URL: <https://oszk.hu/en/node/4807>

Links:

- [1] <https://www.youtube.com/user/nemzetikonyvtar/videos>
- [2] <http://www.oszk.hu/hirek/tancold-korbe-magyarorszagot-online>
- [3] https://www.youtube.com/watch?v=nSPWx_3yCK4
- [4] <https://www.youtube.com/watch?v=IF1CDuhyzu4>
- [5] <https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>